

Een operatie aan een speekselklier

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Wat is een speekselklier?	1
Problemen in de speekselklieren	1
Speekselstenen	1
Verdroging	2
Gezwel	2
De opnamedag	2
Nuchter zijn voor de operatie	2
De operatie aan een speekselklier	2
De operatie aan de onderkaakspeekselklier	2
De operatie aan de grote speekselklier	3
Na de operatie	3
Complicaties	3
Syndroom van Frey	3
Het herstel	3
Wat te doen in geval van ziekte of verhindering?	4
Tot slot	4
Belangrijke telefoonnummers	4

Binnenkort wordt u voor een speekselklieroperatie 2 dagen opgenomen in het St. Elisabeth Ziekenhuis. In deze brochure leest u informatie over de operatie en een aantal richtlijnen en adviezen die bijdragen aan een spoedig herstel.

Wat is een speekselklier?

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Speeksel bevochtigt ingenomen voedsel en door het kauwen worden de enzymen (stoffen nodig voor de spijsvertering) uit het speeksel door het voedsel gemengd. Dit is de eerste stap in het spijsverteringsproces. In de mond zijn erg veel hele kleine speekselklieren aanwezig. Daarnaast liggen een viertal grotere speekselklieren buiten de mond. Deze komen wel in de mond uit.

Het grootste deel van de speekselvloed wordt gemaakt door de buiten de mond gelegen speekselklieren.

Onder beide kaakranden ligt een onderkaak speekselklier (glandula submandibularis). Aan beide zijden voor het oor ligt een grote speekselklier (glandula parotis). Deze laatste speekselklier bestaat uit twee delen: een oppervlakkig deel en een diepgelegen deel. Via een dunne buis wordt het speeksel uit deze klieren naar de mond gevoerd.

Problemen in de speekselklieren

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Speekselstenen

Er kan een speekselsteen ontstaan die één van de afvoerbuizen afsluit. Dit geeft pijnklachten doordat het speeksel niet kan wegvloeien naar de mond. De klachten treden op bij drinken en/of eten en dan vooral bij stoffen die de speekselproductie sterk stimuleren, zoals zure snoepjes, zure drank en dergelijke. Door de slechte afvloeiing ontstaan in de loop van dagen/weken tevens ontstekingsverschijnselen. De pijn is dan meer constant aanwezig. Soms komt er pus uit de afvoergang in de mond, wat een vieze smaak geeft.

Verdroging

Ook zonder problemen met de afvoer kunnen ontstekingen ontstaan, vooral als de speekselklieren langdurig niet geprikkeld worden tot het afgeven van speekselvocht. Dit wordt nog wel eens gezien bij oudere mensen die onvoldoende vocht innemen.

Gezwel

De meest bekende zwelling van de kaakspeekselklier is de zwelling die tijdens de bof optreedt. Een zwelling in een speekselklier wordt opgemerkt doordat een bobbel ontstaat onder één van de kaakranden dan wel op de wang voor of vlak onder het oor. Over het algemeen geeft dit geen pijnklachten. Meestal gaat het om een goedaardig gezwel; kwaadaardige gezwellen van de speekselklieren zijn zeldzaam.

Een operatie aan de speekselklier is noodzakelijk wanneer steentjes of ontstekingen niet uitgedreven kunnen worden met behulp van bijvoorbeeld antibiotische behandelingen. Ook wanneer sprake is van een gezwel, is een operatie nodig.

De opnamedag

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Nuchter zijn voor de operatie

Voor de operatie moet u vanaf een bepaalde tijd nuchter zijn. De richtlijnen hiervoor vindt u in de brochure [Nuchter voor operatie? Ja, maar niet te lang](#). Deze hebt u gekregen bij uw polikliniekbezoek of bij het pre-operatief spreekuur. U dient u te houden aan deze richtlijnen.

Als u 's ochtends medicijnen inneemt, geldt dat deze alleen mogen worden ingenomen in overleg met de specialist. Het beste kunt u, voordat u naar het ziekenhuis komt, een bad nemen of douchen. Nagellak en make-up dienen verwijderd te zijn.

In het ziekenhuis meldt u zich op de met u afgesproken afdeling.

Tijdens uw opname in het ziekenhuis neemt een verpleegkundige enkele praktische zaken met u door. Hij of zij bespreekt het vervoer naar huis en de wondverzorging na uw ontslag uit het ziekenhuis.

De operatie aan een speekselklier

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Kort voordat u naar de operatiekamer gaat, krijgt u een operatiehemd aan. U ziet de anesthesioloog voor de operatie in de voorbereidingskamer. Daar krijgt u als voorbereiding op de operatie onder andere een injectie en een tablet. De operatie wordt onder algehele narcose uitgevoerd. Als u wat meer wilt weten over deze vorm van verdoving, kunt u de brochure [Verdoving](#) lezen.

Het kan helaas voorkomen dat door onvoorziene omstandigheden uw operatie niet door kan gaan op de voor u geplande dag. Dit komt echter meestal pas naar voren in het verloop van de opnamedag. Het ziekenhuis streeft ernaar uitstel van behandelingen en operaties tot een minimum te beperken, maar helaas is dit niet altijd te voorkomen. Indien uw operatie wordt uitgesteld, wordt u daar zo snel mogelijk van op de hoogte gebracht. Er wordt direct naar alternatieven gezocht.

De operatie aan de onderkaakspeekselklier

Via een kleine snede van buitenaf onder de kaakrand wordt de gehele klier met zijn afvoergang verwijderd. Daarbij ontstaat een litteken van ongeveer 5 centimeter. Vlak langs de onderkaakspeekselklier loopt een gevoelszenuwtak voor de onderkaak. In een enkel geval is het gevoel na de operatie tijdelijk wat verminderd.

De operatie aan de grote speekselklier

De snede voor deze operatie loopt voorlangs het oor recht naar beneden, buigt onder het oorlelletje af naar achteren en loopt dan onder de kaakrand nog 5 cm door.

Oppervlakkige verwijdering van de onderkaak speekselklier of de grote speekselklier is de meest voorkomende operatie die wordt gedaan als er sprake is van een goedaardig gezwel of een chronisch ontstekingsprobleem. Hierbij wordt het oppervlakkige deel van de klier vrijgemaakt van alle takken van de aangezichtsenuw en in zijn geheel verwijderd.

Na de operatie

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Na de operatie wordt vaak een drain (slangetje) achtergelaten, zodat er geen bloed onder de huid kan ophopen. Vervolgens brengt de verpleegkundige u naar de uitslaapkamer. Zodra u weer voldoende wakker bent en uw toestand het toelaat, geeft de anesthesioloog u toestemming om terug naar de afdeling te gaan. De verpleegkundige verwijderd de volgende dag tijdens de ochtendvisite de drain.

Als u naar huis mag, krijgt u van de verpleegkundige een afspraak voor poliklinische controle.

Complicaties

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Geen enkele operatie is zonder risico's. Zo zijn ook bij operaties aan speekselklieren de kans op complicaties, zoals nabloeding of wondinfectie, aanwezig.

Daarnaast zijn er nog enkele specifieke complicaties mogelijk, zoals:

Beschadiging van een gevoelszenuw van de onderkaak. Vlak langs de onderkaak-speekselspier loopt een gevoelszenuwtak. Bij de operatie aan deze speekselklier bestaat het risico op beschadiging van die zenuw. In een enkel geval is het gevoel na de operatie, meestal tijdelijk, verminderd.

Het kan zijn dat het ooglid niet meer goed sluit en/of dat de mondhoek hangt. Het gaat bijna altijd om een tijdelijke uitval.

In veel gevallen vermindert, soms tijdelijk, het gevoel in het oorlelletje.

Het meest voorkomende goedaardige gezwel, het zogenaamde menggezwel, neigt tot terugkeer (recidief). Dit is de reden waarom u na een operatie van een dergelijk gezwel meestal minimaal één jaar onder controle blijft.

Als zenuwen niet volledig meer functioneren, duurt het lang (soms wel zes maanden) voordat het herstel volledig is. Het gemis van één of twee grote speekselklieren blijkt verder geen problemen op te leveren.

Syndroom van Frey

Dit syndroom komt nog wel eens voor, meestal enige tijd na de operatie. Tijdens of na het eten treedt er transpiratie op in het gebied voor het oor. De oorzaak van dit verschijnsel is niet duidelijk. Het is soms een hinderlijk verschijnsel maar het kan geen kwaad. Er zijn crèmes die nog wel eens kunnen helpen, maar helaas is er niet altijd een bevredigende behandeling mogelijk.

Het herstel

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Tegen de pijn is over het algemeen een eenvoudige pijnstiller voldoende (bijvoorbeeld paracetamol). De dag na de operatie mag u ook weer douchen en eenmaal thuis zijn er geen bepaalde voorschriften. Wel kunt u vermoeid zijn na de operatie. Daarom is het verstandig voor uw opname na te gaan of iemand in uw directe omgeving u thuis zou kunnen helpen.

Als er nog problemen voordoen als u weer thuis bent, neem dan contact op met de afdeling waar u hebt gelegen of met uw huisarts.
Over het algemeen bent u 14 dagen na de operatie weer zover opgeknapt dat u uw normale bezigheden (huishouden, werken, sporten etc.) weer kunt oppakken.

Wat te doen in geval van ziekte of verhindering?

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Als u door ziekte, koorts boven de 38°C of om andere redenen verhinderd bent uw afspraak na te komen, wordt u verzocht zo snel mogelijk contact op te nemen met de afdeling opnameplanning van polikliniek Heelkunde. In uw plaats kan een andere patiënt geholpen worden. Het telefoonnummer is (013) 539 80 39. Als u wilt, kunt u meteen een andere afspraak maken.

Tot slot

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Als u na het lezen van deze brochure nog vragen hebt, dan kunt u die tijdens uw opname stellen aan de verpleegkundige of uw behandelend arts. Voor dringende vragen waarop u vóór opname een antwoord wilt, kunt u contact opnemen met polikliniek Heelkunde.

Belangrijke telefoonnummers

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

**St. Elisabeth Ziekenhuis
(algemeen):**

(013) 539 13 13

etage C, kamer 1 t/m 14 (C1):

(013) 539 21 33

**route 60
polikliniek Heelkunde:**

(013) 539 80 39

Heelkunde, 1.140 09-11

Copyright© websiteversie PSB MdW/AM St. Elisabeth Ziekenhuis Tilburg
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend